

Kaletarren inbasioa

Pandemiak eragindako itxialdiak ondorio ugari ekarri ditu gure gizartean; besteak beste, hiritar askok landa-eremura edota herri txikieta maiz joateko joera nabarmen handitu da, eta horrek ondorio batzuk ekarri ditu herrietako biztanleengan.

Argazkia: Thomas B. Pixabay

1. Nire aukera

Toki eta modu desberdinak aukeratzen ditu jendeak bizitzeko. Ikus aukera hauek:

- Hirietan edo herri txikietan
- Kostaldean edo barnealdean
- Pisu batean edo familia bakarreko etxe batean

Non biziko zinateke zu? Egin bikote horien artean zure aukera eta arrazoitu ikaskideari. Ondoren, partekatu erantzunak talde handian.

Ni hiri erdian biziko nintzateke. Dena eskura izatea gustatzen zait...

Ba nik itsasoaren premia dut. Ez nintzateke barnealdean biziko.

2. Kaletarrak eta landa-eremukoak

Irakurri testua eta, ondoren, osatu taula.

Kaletarrek landa-eremua inbaditu dute

Baserri eta herri txikietako bizilagunak kexu dira: mendira ihes egiteko kaletar gero eta gehiagoren joerak ekarri du ingurua autoz betetzea, jendea etxe atariraino barneratzea, animaliak aztoratzea, zaborra pilatzea, hirian betetzen dituzten arauak landagunean muzin egitea... Errespetua eta sen ona eskatu dute, bertan jendea bizi dela aintzat hartzea.

Argazkia: Gasteiz Hoy

Pandemiak ondorio ulergarria ekarri du azken hilabeteotan: hiritarrek mendi aldera egiten dute arnasa hartzera, baina konturatu gabe hainbatetan sortzen den masifikazioak arnasa kentzen diela landagunean bizi direnei. Autoak adibide garbia dira: landa eremuko bide estuetan pilaketak eragiten dituzte, larrialdi egoeratan bidea oztopatzen dute, eremu pribatuetan eta xendra bazterretan nahieran aparkatuta egon ohi dira, nekazaritza gunetara makinaria ezin garraiatu geratu daitezke bizilagunak autoek traba egiten dutelako... Horiek Gasteizko Kontzeku Elkartearen salaketetako batzuk.

Sortutako zaborra jaso gabe geratzen dela edota baserritarren intimitatea urratuz jendea otordua egitera edozein gunetan sartzen dela eta hesiak igarotzen dituztela, horiek herritarrek egiten dituzten kritikak, besteak beste.

“Nazka-nazka eginda gaude”

Abel Segurola artzain azpeitiarra elkarrizketatu dute Euskadi Irratian. Kaletarrek mendian paseatzera ateratako zakurrek ardiak izutu dizkiotela azaldu du, ardietako bat lepotik heldu eta ito dutela, eta beste bat zauritu. “Nazka-nazka eginda gaude, ez dituzte kartelak errespetatzen eta eskatzen duguna da jabeek zakurrak pixka bat kontrolatu ditzatela”. Hirian lotuta daramatzaten zakurrak, landa eremuan kontrolik gabe libre dituztelako haserre mintzatu da Segurola.

Azken finean, bizikidetza da gakoa. Errespetua eta enpatia eskatzen du landako jendeak, bisitariak kontziente izan daitezen eragiten duten inpaktuaz eta buruarekin joka dezaten, batzuen aisialdi gune dena beste batzuen bizitoki delako.

2021eko apirilaren 6a.

Mikel Garcia Idiakez.

Binaka jarri eta adierazi, testuaren arabera, ekintza hauek nori dagozkion. Konparatu erantzunak taldean.

	KALETARRAK	LANDA-EREMUKOAK
Nahieran aparkatzea		
Haserretzea		
Arauei muzin egitea		
Errespetua eta sen ona eskatzea		
Jendea ez aintzat hartzea		
Animaliak aztoratzea		
Zakurrak ez kontrolatzea		
Salaketak jartzea		
Nazkatuta egotea, kexatzea		
Mendira ihes egitea		

3. Jokabideak

Hemen ematen zaizkizun jokabideak testuan ageri dira, baina pareko beste esapide batzuk erabiliz horien ordeiz. Bilatu, hortaz, beheko esapideen sinonimoak testuan, eta egiaztatu zure erantzuna ikaskidearekin.

A. Arauak aintzat ez hartzea	
B. Masifikazioak itotzea	
C. Estuasun egoeratan bidea oztopatzea	
D. Bidezidor ertzetan aparkatzea	
E. Zentzuz jokatzeko eskatzea	

Binaka jarri eta esan ikaskideari zein jokabide den zuretzat bereziki gogaikarria eta zergatik. Hemen dituzu adibide batzuk:

- Autoak traba egiten duten tokietan aparkatzea
- Zakur-kakak kalean ez jasotzea
- Tabernetako edo terrazetako bezeroek zarata egitea
- Bizikleten eremua ez errespetatzea
- Auzokideak musika altuegi jartzea
- Etxepean zikinkeria botatzea
- (...)

Niretzat gogaikarriena autoa gaizki uztea da

Ba niri auzokidearen zarata jasanezina iruditzen zait. Asteburuetan, adibidez...

4. Lehorrekoak eta kostaldekoak

Kaletarrek landa-eremua inbaditzen duten bezala, inbaditzen dute lehorrekoek edo barnealdeko jendeak kostaldea udan. Binaka jarrita, konparatu barnealdea eta kostaldea bisitan joateko edo oporretarako. Saiatu ikaskidea konbentzitzen zuk egindako aukeraren abantailez. Jarraian dituzu eztabaidarako lagungarriak:

BARNEALDEAN DENA DA LASAIAGOA!

- Jendetza egoten den tokietatik ihes egiteko aukera duzu
- Gehienetan prezioak apalagoak izaten dira kostaldean baino
- Kirola egiteko aukera paregabea eskaintzen du barnealdeko landa-eremuak
- Erreketan bainatu daiteke, eta ez dira hondartzak bezala gainezka egoten.
- Ostatuak edo hotelak dituzu gaua pasatzeko, baina kanpinak ere oso aukerakoak dira aire librean ibiltzeko.

Josep Monter Martinez. Pixabay

Pixabay

Hjrivas. Pixabay

ITSASOA BETI DA ERAKARGARRIA!

- Itsasertzeko giroa beti izaten da oso atsegina. Beroarekin freskoagoa eta hotzarekin epelagoa.
- Itsasertzeko herrietan zerbitzu ugari egoten da turismoari zuzenduta. Denetarik dago eta ekitaldi ugari antolatzen dira.
- Uretako ekintzaren bat edota kirola praktika daiteke: arrantza, itsasontzian ibili, buzeroa... oso erakargarriak izaten dira egun beroetan.
- Itsasoko ura errekakoa baino epelxeagoa da. Errazagoa da uretan sartzea.
- Hondartza ederrez goza daiteke.

Michelle Raponi. Pixabay

Gianni Crestani. Pixabay

Wikimedia. CC0 1.0 Universal (CC0 1.0)

ERANTZUNAK

2. Kaletarrak eta landa-eremuak

	KALETARRAK	LANDA-EREMUKOAK
Nahieran aparkatzea	X	
Haserretzea		X
Arauei muzin egitea	X	
Errespetua eta sen ona eskatzea		X
Jendea ez aintzat hartzea	X	
Animaliak aztoratzea	X	
Zakurrak ez kontrolatzea	X	
Salaketak jartzea		X
Nazkatuta egotea, kexatzea		X
Mendira ihes egitea	X	

3. Jokabideak

- A. Arauei muzin egitea
- B. Masifikazioak arnasa kentzea
- C. Larrialdi egoeratan bidea oztopatzea
- D. Xendra bazterretan aparkatzea
- E. Buruarekin jokatzeko eskatzea